

Dobrodružství objevů nových druhů

Navštívit nějakou tropickou oblast, prosekávat se „džunglí“ a objevit pozůstatky dávno zaniklé civilizace či vědě dosud neznámý druh organismů – to bývalo snem snad každého kluka. Na první pohled by se mohlo zdát, že globalizovaný svět, kde má každá slaměná chýše napojení na internet, objevům nových druhů rostlin a živočichů moc nepřeje. Formálně i obsahově vynikající kniha Jana Hoška, nazvaná podle v roce 1992 objeveného druhu kopytníka *Saola*, ukazuje, že opak je pravda: každoročně je popisováno několik set druhů obratlovců a několik desítek tisíc druhů hmyzu a dalších bezobratlých!

Navzdory romantické představě o neohroženém zoologovi, který si mačetou klestí cestu zavlou vegetací a jako první Evropan spočine svým zrakem na dosud neznámém tvorovi, se však většina objevů nových druhů děje podstatně prozaičtěji. Největší podíl nových druhů je výsledkem tzv. taxonomické inflace, kdy se počet druhů nafukuje díky genetickým analý-

zám již známých druhů, které se pak „rozpadají“ na více nových druhů. Takto již po světě například nechodí „jediná noční opice na světě“ – mirikina, ale hned devět druhů stejně vypadajících mirikin. Kromě molekulárních laboratoří se nové druhy nejčastěji objevují dalším podobně nedobrodružným způsobem.

Chcete-li objevit nový druh pro vědu, neztrácejte čas pátráním v neprobádaných oblastech. Místo toho navštivte vesnické tržiště. Právě rybí tržnice daly vědě takové šokující nálezy, jako třeba indonéskou latimérii. Řeznictví na tropických trzích se zas stala místem „objevů“ mnoha druhů savců a plazů. Samozřejmě objevů pro Evropany – domorodci všechny „nové“ druhy dávno znají, a to především po gastronomické stránce.

Objevy „vyhynulých“ druhů

Jan Hošek ve své *Saole* přesvědčivě ukazuje, že popis nových druhů není žádná suchopárná rutina, ale naopak napínavé dobrodružství plné nečekaných zvratů – ať už

se odehrává v americké genetické laboratoři, nebo v africké divočině. Obzvláště působivé jsou pak případy znovuobjevení druhů, které byly často i desítky let pokládány za vyhynulé. Hošek vypráví příběhy o popisování nových druhů až detektivním stylem. Provádí nás zákulisím objevů tak bezprostředním způsobem, že se čtenář cítí být přímo „uprostřed děje“.

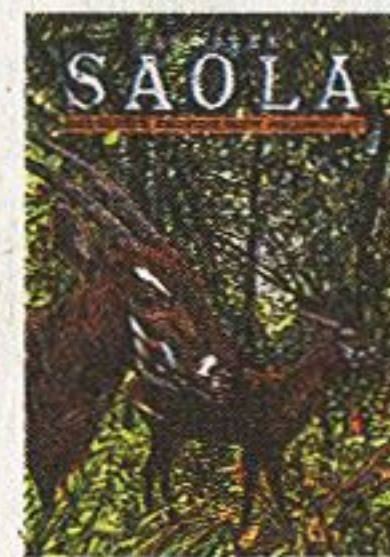
Přes ohromující množství informací, které autor na tak malém prostoru shromáždil, text plyne hladce a ani úplný laik nebude mít problém přečíst knížku jedním dechem. Navzdory své posedlosti tématem si Jan Hošek drží vždy zdravý odstup od popisovaných témat. Zvláště trefný je pak jeho komentář k nedávné hysterii kolem údajného objevení již s největší pravděpodobností vyhynulého datla knížecího v USA, která proběhla i našimi médii. Snad jediná výtku ke knize se týká tabulek s přehledy některých nově popsaných druhů, kde často chybí informace o tom, kde se vůbec vyskytují. Také je třeba říci, že popisem nového druhu dobro-

družství nekončí, ale teprve začíná – nejzajímavější není nové zvíře zapsat do seznamu známých tvorů, ale začít poznávat, jak žije.

Hoškova *Saola* je aktuální a čtivě napsaná populárně-vědecká knížka a snadno snese srovnání s těmi nejzdařilejšími zahraničními tituly tohoto žánru. **Tomáš Grim**

Výběr knih ve spolupráci s knihkupectvími Academia a Fišer

Saola aneb největší zoologické objevy posledních let

Jan Hošek

Vydalo nakladatelství
Scientia, Praha 2007.
216 stran.